

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟ ΕΥΖΩΝΑΚΙ

Του Δερουλέδ

‘Ο μεταφραστής μετέφρασεν έντελώς στο ‘Ελληνικό τὸ ποίημα αὐτὸ ἀντικατάστησας τὸν Γάλλον ἥρωα μ’ ἓνα ‘Ελληνα Εὐζώνον.

Δὲν ἦταν δεκαφ’ ἡμερῶν, παιδί πεζογελοῦσε,
 Εἶπε χουσοῦσανθα μαλλιά, γλαρό, γαλάζιο μάτι,
 Μ’ ὄλο ἀγάπη τῆ ζωῆ, κι’ ὄλο χαρὰ γεμάτη,
 Ἀμάθιο ἀπ’ τὸ κακό, τὸ μίσος δὲν νοσοῦσε,
 Ἦταν καίμοι τοῦ χωριοῦ καὶ τὶς καρδιὲς τουρούσε,
 Εἶχε χουσοῦσανθα μαλλιά καὶ γαλανὸ τὸ μάτι,
 Κι’ ὄλο ἀγάπη τῆ ζωῆ, ὄλο χαρὰ γεμάτη.
 Καὶ τὸ παιδί ἐφίλησε τὴν ἔρημη τοῦ μάννα
 Κ’ ἡ δόλια μάννα τοῦθοσε μὲ πόνο τὴν εὐχὴ της...
 Γιατ’ ἡ πατοῖδα τὸ κράζει ἀξάνον τὸ παιδί της,
 Π’ ἀκουσε μήνυμα πικρὸ, σὰν θλιβερὴ καρπάνα
 Πῶς νικηταὶ τὸ χῶμά της πατήσαν οἱ ἐχθροὶ της.
 Καὶ τὸ παιδί ἐφίλησε τὴν ἔρημη τοῦ μάννα
 Κ’ ἡ δόλια μάννα τοῦ ἴδοσε μὲ πόνο τὴν εὐχὴ της...
 Μὲ γήρας μανορμάνηλο τὸ μέτωπο σκεπάζει,
 Καὶ πάει τὸ μονάκριβο στὸ σίνταγμα μονάχη...
 Τι πόνο τέτοιος χωριοῦς καὶ τὶ λαγύρα θάχη,
 Μόν’ ἡ μαράδες ξέροντε: — «Καρδιά, παιδί μου» κράζει
 — «Μάννα, καρδιά ἴσ’ καὶ μ’ ἴσοτερο φιλεῖ τὴν ἀγκαλιάζει!...
 Μὲ γήρας μανορμάνηλο τὸ μέτωπο σκεπάζει,
 Καὶ πάει τὸν μονάκριβο στὸ σίνταγμα μονάχη.
 Μὰ σὰν στὴ γαῖα τοῦ βουνοῦ οὐρόλοσε τ’ ἀσκέρι...
 — «Χοιστέ μου, εἶπε, τὴν καρδιά μου πήρανε μαζὶ του!'
 Ἦ χωιμένη της ψυχῆ πετὰ μὲ τὴν ψυχῆ του!
 Καὶ τὸ παιδί της ἔλεγε: «Ἦ μάννα μου μὲ ξέρει,
 Σὰ χμῆς της θὰ τὸ δεῖξω γὰ, μέσ’ στὴ φωτιά καρτέρι!'
 Μὲ σὰν στὴ γαῖα τοῦ βουνοῦ οὐρόλοσε τ’ ἀσκέρι:
 — «Χοιστέ μου, εἶπε, τὴν καρδιά μου πήρανε μαζὶ του!'
 Τὸ εὐζωνάκι, σὰν Θεὸς μὲ στήθος πολεμοῦσε,
 Μὰ στὸν χεμῶνα τὴν καρδιά πῶς βῆχε τὸ καϊμένο!
 Τὸδ’ ὁ γιαντὸς χλομὸ, χλομὸ καὶ παραπονεμένο
 Καὶ τοῦ ἔλεγε: «Ἔσοι βαρετὰ καὶ χάνσο’ ἔδω ποῦσοι!
 Φύγε!» Μ’ αὐτοῖ: «Ὅχι γιαντὸ, ἀκόμα!» ἀπαντοῦσε.
 Τὸ εὐζωνάκι σὰν Θεὸς μὲ στήθος πολεμοῦσε.
 Μὰ στὸν χεμῶνα τὴν καρδιά πῶς βῆχε τὸ καϊμένο!
 Ἐγὼ δὲ φεύγω ἀπ’ τὸν στρατὸ καὶ χροῖνα γὰ περάσουν,
 Ὅσο οἱ Τοῦρκοι τ’ ἄγια πατοῦνε χωμάτα μας
 Κι’ ἄν τοὺς λησταὶ τῆς λευθερίας δὲ διώξουν τ’ ἄρματά μας.
 Ποθὼ γὰ πῶ στὸν γιοιοῦ, γιοιοῦ γὰ μὲ γιοιοῦσάν
 — Οἱ Τοῦρκοι, μάννα, πᾶν ἄλλο, ἄλλο γὰ λημεριόσουν
 Τὰ στήθια τὰ περήφανα μποροῦν γὰ μ’ ἀγκαλιάσουν!
 Ἐγὼ δὲν φεύγ’ ἀπ’ τὸν στρατὸ καὶ χροῖνα γὰ περάσουν,
 Ὅσο οἱ Τοῦρκοι τ’ ἄγια πατοῦνε χωμάτα μας.
 Γιατ’ ἴσο τοὺς λεβέντηδες, οἱ νίκες στεφανόουν
 Κ’ οἱ Τοῦρκοι φεύγουν, χάνονται λαγοὶ κνηρημένοι,
 Μὰ σὲ γαντάκια βραϊκοντα γερὰ ταμπουρωμένοι,
 Σὰν ἀίελοῦδες π’ ἄξαρνα στήν τροπὰ τους τρουπόουν
 Κι’ ἀπὸ κεί μέσα φοιντὰ τὰ δα’ ἄ τους ξαμῶουν!
 Γιατ’ ἴσο τοὺς λεβέντηδες οἱ νίκες στεφανόουν
 Κ’ οἱ Τοῦρκοι φεύγουν, χάνονται, λαγοὶ κνηρημένοι.
 Ψηλά γὰ τὰ ταμποῦρια τους κι’ ὁ κάμπος δὲ μετροῖεται
 Ἐκεῖ καρτέρι ἄγριο δλοῦθ’ ὁ χάρος στένει,
 Ὅποιος ζυγῶσει χάνεται καὶ θεριανδρωμένη
 Ἦ λεβεντιά τοῦ διαλεχτοῦ σιντάγματος χαλιέται,
 Γιατὶ κρηφά, προδοτικά καὶ ἀναδρα χτυπιέται!
 Ψηλά γὰ τὰ ταμποῦρια τους κι’ ὁ κάμπος δὲ μετροῖεται.
 Ἐκεῖ καρτέρι ἄγριο δλοῦθ’ ὁ χάρος στένει...

Τὸ εὐζωνάκι ἔπασε! τὸ πήρε μαῦρο βόλι...
 Μὰ ἔνας γέρος τοῦ στρατοῦ τοὺς σήκωσε στὴ γαῖα...
 Δὲν ἔφερε τὸ κακόμοιρο ποῦς ἔχασε τὴ μάχη!
 Κι’ ὁ χάρος τοῦ εὐζωνάκιε τὴν ἔμορφα τοῦ ὄλη:
 Θαμπίζοντε τὰ μάτια του... ἄλοι στὸ πριμαρόλι!
 Τὸ εὐζωνάκι ἔπασε! τὸ πήρε μαῦρο βόλι
 Μὰ ἔνας γέρος - εὐζωνας τὸ σήκωσε στὴ γαῖα!...
 Κι’ ὁ γέρος ἀπὸ τῆς φωτιάς τῆ βρονταστραποζάλη,
 Σὲ μιά βαθεῖα ρηματαριά τὸν ἔρμο γηὸ ἔσπλόνει...

Ἡ ΕΡΥΘΡΑ ΨΥΧΗ

Του κ. Χαρίλ. Παπαντανίου

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Διότι τὸ πραγματικὸ ἄπειρο εἶνε ἐκεῖνο, ποῦ κινεῖται γύρω
 στὸν αἰώνιο καὶ ὑπέρτατο νόμο τῆς καλλονῆς, καὶ αὐτογεννεῖται
 στὰ ἡδονιστικὰ κυκλώματά του, καὶ παράγει τὸ Φῶς καὶ τὴ Γραμ-
 μή, τὸ Σῆμα καὶ τὸ Χρῶμα, τὴν Ψυχὴ καὶ τὴ Σάρκα, τὴ Μορφὴ
 καὶ τὸ Συναίσθημα, τὴν Εὐδόθεια καὶ τὴ Φιλία, τὸν Πόθο καὶ τὸν
 Ἔρωτα, τὴν Ἦδον καὶ τὴ σκοτεινὴ ἀνανάκλασή της, τὴν Ὀδύ-
 νη, τὸ μόνο ποῦ μᾶς κάνει ἐμᾶς τοὺς ἀνθρώπους κατώτερους ἀπὸ
 τὸ Θεὸ, ποῦ εἶνε γὰ μᾶς χρησιμεῖνε ὡς στοιχεῖο τῆς Γνώσεως καὶ τῆς
 Τέχνης, ὅταν δὲν ἔχουμε τὴν πνευματικὴ δύναμη γὰ τὶς κρατοῦμε
 στὸ δημιουργικὸ προορισμὸ των. Διότι ὁ Θεὸς εἶνε ἡδονὴ ἀτελεύ-
 τητη, ποῦ δὲν πέφτει ποτὲ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ της, ἀλλὰ ἔσπλόνει καὶ
 ὑψώνει τὴν ἔντασή της πρὸς τὸ Ἄπειρο

Ὡ, μ’ ἀγίαςες χτέες, στὰ ἴδια μέρη, στὸ δάσος, στὸν ὄρθρινόν
 ὄπτασιασμὸ τοῦ μαρμαρένιου Σταδίου στίς ὄχθες τοῦ Ἱεροῦ Ἰλι-
 σσοῦ — ποῦ πλανιῶνται ἀκόμα, γὰ τὰ μάτια τοῦ πνεύματος, καὶ θὰ
 πλανιῶνται στήν αἰωνιότητα οἱ ὀραῖες ψυχῆς καὶ τὰ ὀραῖα σχή-
 ματα τῶν ἀρχαίων ἐφῆβων —, μέσα στὸ χερσὸ χώνεμα τοῦ φεγγα-
 ριοῦ, ποῦ εἶχε ἀρχίσει νὰ γέρνει πρὸς τὸν εὐγενικό θάνατό του —
 εἶταν ἡ πρώτη νύχτα ὑστερ’ ἀπ’ τὴν πανσέληνον — ἀνάμεσα στίς
 πλαστικῆς συνθέσεις τοῦ φωτός καὶ τῆς σκιάς, σ’ ἀναγλυπτικά
 ἐκείνα συναντήματά των ἄπάνω στὰ μάρμαρα καὶ στὰ ὑψωτικά
 καὶ στὰ δέντρα καὶ στίς γωνιῆς καὶ στὰ σκεπτικὰ κτίρια... Ὡ, τὶ
 γλυκερὴ, τὶ νοσταλγικὴ, τὶ μαγανευτικὰ καὶ ἐλκυστικὰ θλιβερὴ εἶ-
 ταν ἡ νύχτα αὐτὴ, νύχτα γὰ ψυχικὸ δράμα, γὰ ψυχικὴ μετουσίω-
 ση, γὰ ὄρατο κι’ ἀνακουφιστικὸ θῆγο τῶν καρδιῶν, γὰ πόνο ἱερό
 καὶ αἰώνιο, γὰ πνέσιμο καὶ ἀποθέωση τοῦ Πόθο μέσα στὴ λυγμικὴ
 συγκίνηση ἀπὸ τὴν αἴσθησι καὶ τὴν ἀπόλαυσι τοῦ Ὁραίου — τοῦ
 Ὁραίου, τοῦ ἐνσαρκωμένου σὲ συναίσθητικό κ’ αἰσθαντικό πλάσμα,
 διότι ἄλλη μορφὴ καὶ ἄλλη ζωὴ καὶ ἄλλη κίνησι καὶ ἄλλη ἀπόλαυ-
 ση καλλονῆς ἀπ’ αὐτὴ δὲν ἦρχε!... Τὴ πρώτη εἶταν αὐτὴ, ὅπως
 μοῦ τὴν παρουσίασε χτέες. Σοῦ ἐσφιγγα τὰ λεπτὰ καὶ τρυφερὰ χε-
 ράκια σου, τὸν πλουσιώτατο καὶ κυματιστικὸ κορμὸ σου, σοῦ ἀνακά-
 τωνα τὴν πλούσια μαῦρή καὶ ἀγκαθωτὴ κόμη σου, σοῦ φιλοῦσα τὸ
 θαυμαστὸ καὶ μαλακὸ λαμὸ σου, ἔγερνα τὸ κεφάλι μου στὸ στή-
 θος σου, ποῦ μοσχοβόλαγε σὰ γοῦλι.

Καὶ σοῦλεγα... Τὶ σοῦλεγα; Ἄκουσε ποτὲ σοῦ ὀραιότερα καὶ
 παῦνητικότερα λόγια; Ἀπὸ ποῦ ἔβγαιναν; Μοῦ τάρβαλε στὴ συνε-
 δηση — στήν καρδιά καὶ στὸ πνεῦμα — ἡ αἰσθησι σου, ἡ ἐξομολόγησι
 τῆς θλίψης σου, τῆς ἀνησυχίας σου, τῶν πόνων σου, τῶν λαχταρι-
 σμῶν σου, τῶν πόνων σου, τῶν ἀμαρτιῶν σου — ἔχεις καὶ σὺ ἀμαρ-
 τίας; — ἡ ἰδική σου λεπτὴ καὶ εὐγενικὴ καὶ αἰθεριαστικὴ σκέψι, τὸ
 καρθενικὸ συναίσθημά σου, ἡ λαύρα τοῦ πόθο σου, ἡ μαγανευ-
 τικὴ ἀδυναμία τῆς ψυχῆς σου.

Καὶ πῆγαμε στὸ Στάδιο... Ἐκεῖ σὲ ἔστησα ὡς κατηχούμενη,
 μπροστὰ στὸν ὄνειρόλευκον αὐτὸν Ναό, γὰ νὰ ἐνωτισθεῖς τὴ βοή
 τῆς ἁριμονίας καὶ τῆς ζωῆς — τῆς ζωῆς τῶν ὀραίων νέων — ποῦ ἔρ-
 χονται ἀπὸ τὰ βῆθη καὶ τίς θαμβωτικῆς ἐκτάσεις του, καὶ μελωδοῦ-
 νε στὰ ἐκστατικὰ πνεύματά μας...

(Ἀκολουθεῖ)

Μουγκοῖζει ἀπὸ μακρὰ ὁ χάρος στὸ κανόνι
 Ἀγάλη ἀγάλια, τρομαχτὸ σηκώνει τὸ κεφάλι
 Καὶ ἡ σφυσμένη του ματιὰ σπυθοβολοῖε πάλι...
 Κι’ ὁ γέρος ἀπὸ τῆς φωτιάς τῆ βρονταστραποζάλη,
 Σὲ μιά βαθεῖα ρηματαριά τὸν ἔρμο γηὸ ἔσπλόνει...
 — «Ποῦ εἶν’ οἱ Τοῦρκοι; Γρήγορα γὰ πὲς μου, πὲς μου ποῦνε;
 Τοὺς πῆραν τοῦτῃ τῆ φορὰ; τοὺς πῆραν οἱ δικοὶ μας;
 Εἴμεθα μεῖς οἱ νικηταὶ καὶ εἶν’ αἰχμάλωτοί μας;...»
 Ἄλοι! τὰ ζεῖλη φοβερά τοῦ γέροντος σιωποῦνε
 Κι’ ὁ νῆος μὲ μάτια καὶ φωνὴ ποῦ θάνατο μνηοῦσε
 — «Ποῦ εἶν’ οἱ Τοῦρκοι; τὸν ρωτᾷ. Γρήγορα πὲς μου ποῦνα;
 Τοὺς πῆραν τοῦτῃ τῆ φορὰ; τοὺς πῆραν οἱ δικοὶ μας;»
 Κι’ ὁ γέρος Εὐζωνας τοῦ νῆου, μὲ ἄγιο πνεῦμα κραίνει!
 — «Τοὺς πῆρες σὺ, λεβέντη μου, τοὺς ἔχεις σὺ νικήσει!»
 — «Ἄ, πᾶνε με στὴ μάννα μου γὰ μὲ γλυκοφιλήσῃ,
 Νὰ μὲ φιλήσῃ νικητῆ!... Μὰ ἡ λαλιὰ του ὀβῆνε!...
 Χύνει χαμόγελο γλυκὸ καὶ ἡ ψυχὴ του βγαίνει!...
 Κι’ ὁ γέρος Εὐζωνας τοῦ νῆου, μὲ ἄγιο πνεῦμα, κραίνει!
 — «Τοὺς πῆρες σὺ, λεβέντη μου, τοὺς ἔχεις, σὺ νικήσει!»

Μετρῶ. Κλ. Τριανταφύλλου